

La Guaiana Francesa és la destinació per al peculiar viatge de Blanca Llum Vidal
ARXIU

GUIA SENTIMENTAL DE L'ALGUER
Joan-Elies Adell

Editorial: Pòrtic
Barcelona, 2016
Pàgines: 198
Preu: 17 euros

PANTOCRÀTOR
Enric Soler

Editorial: Tushita
Sant Celoni, 2016
Pàgines: 328
Preu: 18,60 euros

MARIPASOULA. CRÒNICA D'UN VIATGE A LA GUAIANA FRANCESA
Blanca Llum Vidal

Editorial: Tushita
Sant Celoni, 2016
Pàgines: 143
Preu: 16,15 euros

Els segles XX i XXI han estat i són una època clara d'eixamplament del nostre concepte i visió de la literatura. Hem enderrocat els murs que protegien la centralitat exclusiva dels gèneres literaris tradicionals i hem anat atorgant carta de naturalitat artística a altres formes de literatura com ara el memorialisme i la crònica de viatges.

La literatura catalana ha estat molt atenta a tots aquests canvis, amb l'excepció de la literatura de viatges, on més aviat ha arrossegat els peus. Antecedents com Josep Pla, Gaziel, Josep M. de Sagarra i Josep M. Espinàs auguraven una futura bonança que no s'ha acabat de produir. Per això hem de celebrar amb entusiasme l'aparició recent de tres llibres de viatge de talla: *Guia sentimental de l'Alguer*, de Joan-Elies Adell, *Pantocràtor*, d'Enric Soler, i *Maripasoula. Crònica d'un viatge a la Guaiana Francesa*, de Blanca Llum Vidal.

Els tres llibres són propostes originals i innovadores que aporten contribucions inèdites i significatives al conreu del gènere del llibre de viatges en català. Adell fa un viatge des de la llunyania a la proximitat. Adell viu a l'Alguer i finalment ha pres la determinació de parlar-nos de les seves profundes experiències vitals i intel·lectuals després de set anys de residència continuada i compromesa a la ciutat sardocatalana. El llibre d'Adell destaca per dues qüestions fonamentals. La primera és la manera tan subtil, intel·ligent i encertada de tractar la disjuntiva entre semblança

Tres viatges sense calma

i diferència, entre unicitat i alteritat que recorre el text de cap a cap. Adell acaba acostant Catalunya a l'Alguer i l'Alguer a Catalunya i, en el procés, cap dels dos territoris no perd les seves particularitats. Literalment s'agermanen per enriquir-se i completar-se.

La segona qüestió fonamental és que Adell dota el seu text d'una voluntat artística que fa que el llibre passi de ser merament escriptura de viatges i assoleixi la categoria de autèntica literatura de viatges.

Els tres llibres són propostes innovadores

El llibre de Soler és una altra joia literària. En aquest cas, l'autor refà l'itinerari exacte de l'expedició de Puig i Cadafalch el 1907 per explorar i inventariar el romànic dels Pirineus. El llibre de Soler és tècnicament un resseguiment, però s'allunya del tot del sotmetiment per convertir-se en una represa en tota regla amb una ferma consciència de revitalització, actualització i reivindicació. *Pantocràtor* es presenta com un dietari o un quadern, però sovint desborda les limitacions textuais i manifesta forts contagis d'altres disciplines o gèneres com ara la geografia, la història, la crítica d'art, la narrativa i l'assaig, que no fan altra cosa que dotar el llibre de vitalitat i complexitat.

Ras i curt, *Maripasoula. Crònica d'un viatge a la Guaiana Francesa* és potser la contribució més significativa al gènere de la literatura de viatges dels darrers anys. És un viatge fugida que es converteix en el seu contrari: un encarament directe amb la realitat i el moll de l'os de la vida. És un no-viatge –Vidal no arriba mai a la seva destinació triada perquè hi renuncia– que s'acaba convertint també en el seu contrari: una aventura existencial en oberta caiguda lliure. És un antiviatge que denuncia les terribles limitacions del viatge modern i es transforma en un model de cara a una nova i renovada consciència viatgera. I l'extraordinària qualitat de la prosa converteix el text en una autèntica festa de la llengua, la literatura, els sentits, la consciència, la intel·ligència i la capacitat d'observació i anàlisi. *